

Lausunto Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksesta

Ympäristölautakunta 14.06.2023 § 70
282/11.04.00/2023

Valmistelija

Kaavoitus

Metsähallitus pyytää Ylöjärven kaupungilta lausuntoa Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Suunnitelmaa on valmisteltu Metsähallituksen Järvi-Suomen luontopalveluissa. Lausuntopyyntö on kirjattu 24.5.2023 ja se on pyydetty toimittamaan kirjallisena 26.6.2023 mennessä. Yhteenvedo lausunnoista, niiden vastineista ja ehdotusten pohjalta tehdyistä muutoksista kirjoitetaan liitteeksi hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Lopullisen hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaa Ympäristöministeriö.

Ylöjärven kaupunki huomauttaa, että lausuntoaikaa on annettu niukasti ottaen huomioon kesäkauden alku kokousaikatauluineen. Ylöjärven kaupunki antaa lausunnon 14.6.2023 ympäristölautakunnan päätöksellä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma käsittää Seitsemisen kansallispuiston, Seitsemisen Natura 2000-alueen sekä kansallispuiston ja Naturan ulkopuoliset Metso-ohjelman kohteen, kansallispuistoon liitettäväksi hankitun yksityismaakiinteistön sekä Metsähallituksen Hauturin suojelumetsän. Suunnittelualan yhteispinta-ala on 4721 ha. Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Ylöjärven ja Ikaalisten kaupunkien alueilla. Alue kuuluu Seitsemisen ja Helvetinjärven virkistyskäytön ja matkailun painopistealueeseen. Maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival kulkee alueen kautta.

Suunnitelma on Seitsemisen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelma on 15 vuodelle. Alueen kehittämiskohteena on luontomatkailun hiilineutraalitavoitteet. Toiseksi kehittämiskohteeksi nousi Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden (Seitsemisen, Aurejärven, Petäjätjärven ja Helvetinjärven) muodostaman kokonaisuuden arvotiivistymän tunnistaminen ja kytkeytyminen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Tavoitteena oli suojelualueiden kytkeytyneisyyden parantaminen ja alueiden eriytymisen vähentäminen.

Hoito- ja käyttösuunnitelman keskeisin tehtävä on taata alueen kestävä käyttö, jota toteutetaan ohjaamalla alue eri käyttövyöhykkeisiin. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle (29,3 % suunnittelualan pinta-alasta) ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Syrjävyöhykkeelle (53,3 %) ei ohjata aktiivisesti kävijöitä eikä sinne rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erämaaluonteisiin opastettuihin retkiin. Rajoitusvyöhykkeellä (17,1 %) säilytetään luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla.

Keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi suunnitelmassa on esitetty tarpeelliset toimenpiteet. Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät. Suunnitelmaan on kirjattu keskeisiin arvoihin kohdistuvia uhkia. Seitsemisessä esiintyy Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä mm.

Multiharjun aarniometsä. Avohakkuuta kansallispuiston läheisyydessä olisi vältettävä mahdollisuuksien mukaan. Valtionmaiden osalta käytetään yhteissuunnittelua.

Yhtenä toimenpiteenä on mainittu, että alueen reitit suunnitellaan kokonaisuutena (esim. Pirkan taival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suojelualueiden ulkopuolelle on tarpeellista. Esille nousi myös, että alueen saavutettavuutta pyritään parantamaan julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa. Toimenpiteenä oli myös mm., että monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot.

Vuonna 2017 hyväksytyssä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 Seitsemisen kansallispuistoa, Riuttaskorven virkistysmetsää ja Helvetinjärven kansallispuistoa yhdistää niitä ympäröivä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitettu aluemerkinä (MK), joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Merkinällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyneisyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Kaavan suunnittelumääräyksessä huomiota halutaan kiinnittää maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon myös luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristön pirstoutumista. Maakuntakaavan kehittämissuosituksissa Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen, Riuttaskorven virkistysmetsän sekä Haukkamaan ympäristöarvometsien alueita tulisi kehittää yhtenäisenä luontomatkailemiskokonaisuutena ja alueella tulee edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa.

Ylöjärven pohjoisosassa alueiden maankäyttöä ohjaa 10.5.2004 hyväksytty Kurun rantaosayleiskaava. Rantojen osayleiskaavalla osoitetaan rakentamisen alueet huomioiden luonnon ja maiseman kannalta arvokkaat ranta-alueet. Seitsemisen läheisille ranta-alueille on osoitettu mm. maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M), maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY ja MY-1). MY-1-alueilla on sellaisia luonnon- tai maisemallisia arvoja, joiden perusteella alueella on voimassa MRL:n 128 §:ssä tarkoitettu toimenpiderajoitus. Ranta-alueille ulottuva Seitsemisen kansallispuisto on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Riuttaskorven alueella Pitämävuoret on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL) ja osa Riuttaskorven ranta-alueesta on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Ylöjärven kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2022 Ylöjärven kasvuohjelman, joka tarkentaa kaupungin strategiaa kasvutavoitteella. Kasvuohjelman tavoitteeksi asetettiin koko kaupungin tasolla 45 000 asukasta vuonna 2040. Painopisteinä on Teivo-Mäkkylä, keskusta ja Siltatien asuinalue. Ylöjärven maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelmassa 2023-2027 kaupungin asuinalueiden kasvua ohjataan edelleen keskusta-alueella. Suunnittelukaudella ei ole odotettavissa alueelle aikaisempaa merkittävämpää rakentamista eikä siten

asukasmäärän kasvua. Koko kaupunkia koskeva strateginen osayleiskaava sisältyy kaavoituskatsauksen tavoitteisiin. Kaavassa ennakoidaan tulevaisuutta pitkän tarkastelujakson ajalla. Varaudutaan tuleviin muutoksiin ja linjataan keskeisiä kehittämisen tavoitteita ja maankäytön suuntia. Tavoitteena on saada kaava hyväksytyä vuoden 2026 aikana.

Ylöjärven kaupunki on tutustunut Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnokseen ja toteaa suunnitelman kattavaksi tavoitteiden asettelun, kehittämiskohteiden ja toimenpiteiden osalta. Suojeluarvot voidaan turvata kestävällä käytöllä osoittamalla alue eri käyttövyöhykkeisiin. Ylöjärven kaupunki pitää myös tärkeänä, että alueen keskeisten arvojen säilyttämiseen varataan riittävästi resursseja luonnon- ja kulttuuriperinnön hoitotöillä. Näillä toimenpiteillä ja toteutuksen riittävällä seurannalla voidaan myös parantaa alueen saavutettavuutta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma koskee Seitsemisen aluetta mutta suunnitelmassa on tuotu myös esille kansallispuistoa laajempi kokonaisuus ja kytkeytyminen ympäristöön. Kaupunki kannattaa toimenpiteitä monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi.

Esittelijä

Kaavoituspäällikkö

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää antaa selosteosan mukaisen lausunnon.

Päätös

Ruuska ehdotti, että viimeisen kappaleen loppuun lisätään lause: toimenpiteet eivät saa rajoittaa kansallispuistojen ulkopuolista metsästystä, maa- ja metsätalouskäyttöä, käyttöä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tai loma-asumiseen.

Koski ja Uusitalo kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja kysyi hyväksyykö lautakunta yksimielisesti ehdotuksen.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti lisäyksen päätösehdotukseen.
